

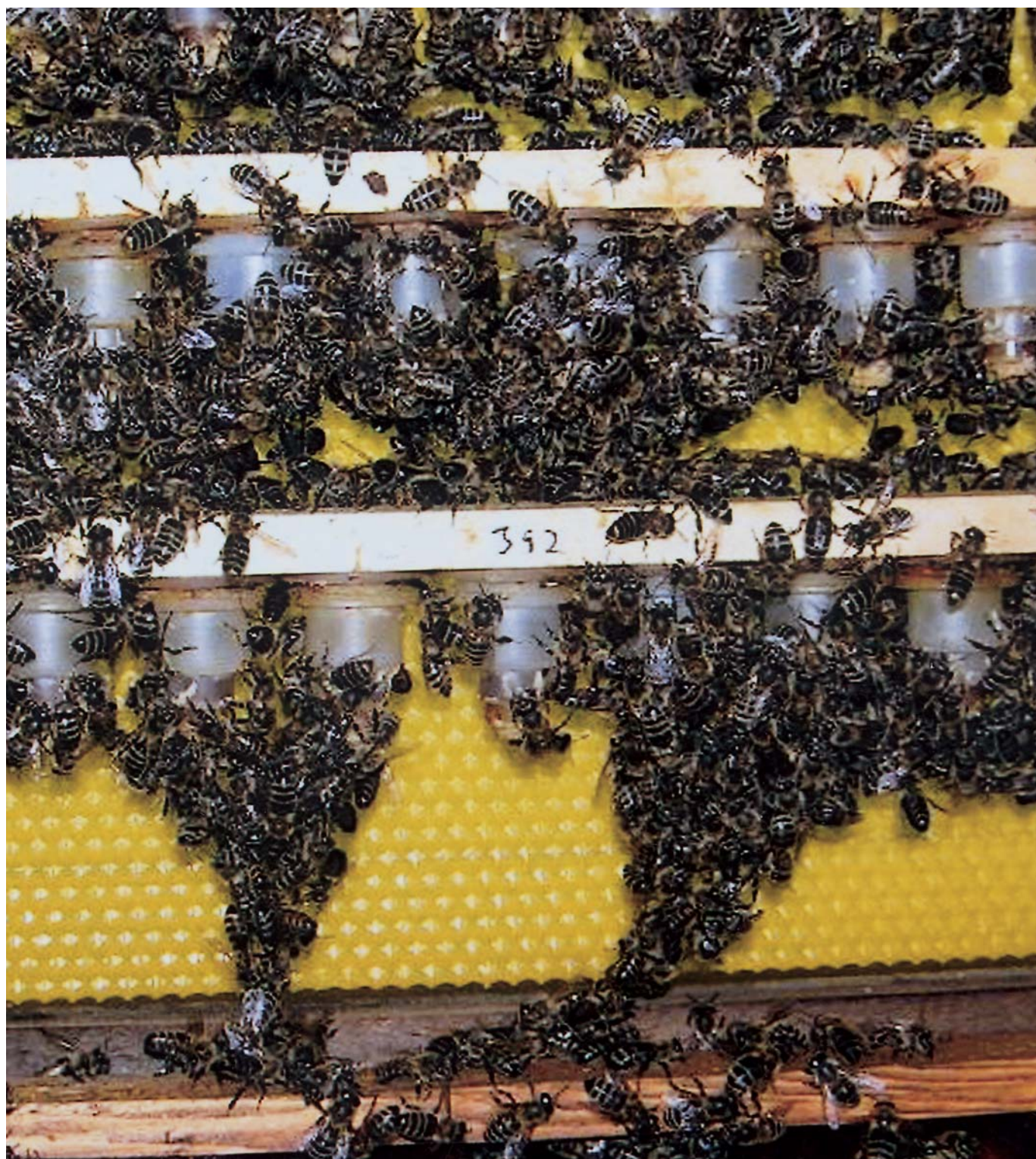

včelár

5

MÁJ
2009

LXXXIII. ROČNÍK • ODBORNÝ MESAČNÍK SLOVENSKEHO ZVÄZU VČELÁROV

INTENZÍVNY KURZ APITERAPIE NA SLOVENSKU

*Prednášateľ: Dr. Stefan Stangaciu, Rumunsko
jar 2009, Agroinštitút Nitra*

Na pozvanie Ing. Róberta Chleba, PhD., z Poľnohospodárskej univerzity v Nitre v spolupráci so SZV sa vo februári a marci 2009 uskutočnil v Nitre trojdňový intenzívny prednáškový kurz liečenia včelími produktmi. Po prvý raz sa podujatie s tematikou apiterapie v takomto rozsahu uskutočnilo na Slovensku a ihneď sa stretlo s veľkým záujmom zo strany včelárov. Neváhali pricestovať z rôznych kútov Slovenska, aby si vypočuli jedného z najvýznamnejších súčasných propagátorov apiterapie, prezidenta Nemeckej, Rumunskej a podpredsedu Frankofónnej apiterapeutickej spoločnosti Stefana Stangaciu s bohatými prednáškovými skúsenosťami z 38 krajín sveta.

O záujme nielen laickej, ale aj odbornej verejnosti o alternatívne spôsoby liečenia svedčí aj široká účasť zo strany humánnych, veterinárnych a zubných lekárov, zdravotných sestier a výskumníkov, ktorých stretnutia sa konali vždy deň pred jednotlivými prednáškami určených pre včelársku verejnosť. Seminár pre lekárov a výskumníkov absolvovalo 35 účastníkov, kurz určený pre včelárov absolvovalo takmer 180 včelárov a nadšencov. Účastníkom bol na záver udelený certifikát o absolvovaní kurzu. Živý záujem o túto problematiku podnietil aj vznik stránky www.apiterapia.sk, kde sa dá nájsť množstvo ďalších podnetných informácií.

(red.)

Plná prednášková sála v nitrianskom Agroinštitúte.

Prednáškový cyklus bol simultánne prekladaný do slovenčiny.

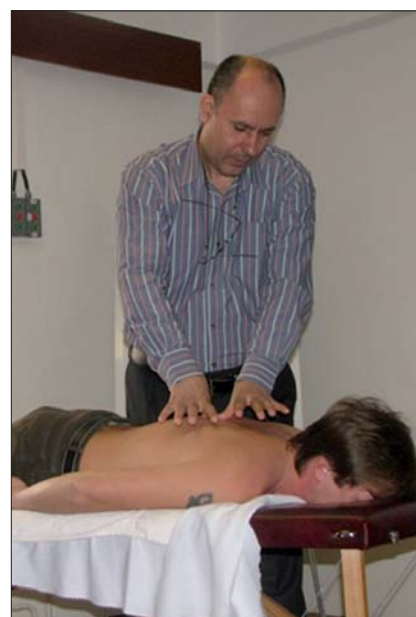
Záverečná previerka nadobudnutých vedomostí.

Ešte pečiatka od Dr. Stangaciu – a certifikát o absolvovaní kurzu je kompletný.

Bez rozširovania poznatkov sa dnes už nezaobídeme.

Názorná úkážka z rúk odborníka.

Rozhovor so Stefanom Stangaciu pripravujeme do budúceho vydania mesačníka Včelár.

Foto: Michal Denský a -bv-

Seminár o chove včelích matiek marec 2009, Horné Chlebany

Koncom zimných mesiacov vrcholí prednášková činnosť, čo potvrdil aj seminár o chove včelích matiek v Horných Chlebanoch (okr. Topoľčany). Hostiteľom bol Jozef Paulen, prednášali Jan Kolomý, významný včelár z ČR, a Ján Kopernický, riaditeľ VÚ včelárstva v Liptovskom Hrádku. Podujatie podporil aj starosta obce Ján Mašír, v príchovore ocenil, že sa takáto významná udalosť koná na území Horných Chlebian a poďakoval za zásluhnú prácu a propagáciu obce dlhoročnému včelárovi J. Paulenovi.

Zľava: Hostiteľ Jozef Paulen a prednášatelia Ján Kopernický a Jan Kolomý.

Dlhoročná včelárka a propagátorka včelích produktov Štefánia Paulenová v rozhovore s Jánom Kopernickým.

Cenné praktické debaty o konkrétnych skúsenostiach sú neoddeliteľnou súčasťou odborných akcií.

Odborný seminár sa začal blokom prednášok J. Kolomého, ktorý sa zameral na včelársky rok, technológiu včelárenia a spôsob chovu včelích matiek. Najmä na genetiku včelstiev v súvislosti s chovom matiek sa zameral J. Kopernický. Samozrejmovou súčasťou seminára bolo množstvo otázok a odpovedí, neformálnych rád a rozhovorov.

Účastníci seminára vyslovili s úrovňou veľkú spokojnosť a už teraz sa pripravujú na jeho praktickú časť – uskutoční sa už priamo v teréne ukážkou prelarvovania a vytvárania oplodniáčikov v máji v Púchove. Na odbornom seminári sa zúčastnilo celkovo 50 včelárov zo ZO SZV Partizánske, Topoľčany, Prievidza, Trenčín, Púchov, Lúky pod Makytou a Beluša.

Text a foto: Milan JANCO

Súčasný a navrhované nové opatrenia proti rojivosti marec 2009, ZO SZV Bratislava

V marci sa uskutočnila ďalšia zo série jarných vzdelávacích prednášok, ktoré pripravila bratislavská ZO. Potešil veľký záujem včelárov zo širokého okolia (Šále, Stupavy, Dunajskej Stredy, aj priateľov zo SVS) o pálčivú tému, ako zabrániť rojivosti včiel. Prednášal RNDr. Roman Linhart (na obrázku počas prednášky), ktorý sa spolu s profesorom RNDr. Vítězslavom Bičíkom, CSc., zaoberá novou teóriou rojenia a prakticky ju testuje s výbornými výsledkami. Pre

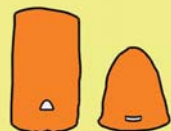
všetkých, ktorých novinka zaujala a chcu o nej vedieť viac, máme od R. Linharta dobrú správu: „Pozývame vás na návštevu našej internetovej stránky. To preto, aby som vás jejím prostredníctvomoznámili s novým pohľadom na prirodzené obranné mechanizmy voľne žijúcich včelstiev. A zejména, abychom poukázali na mož-

nost jejich praktického využití prevencí přemnožení roztoče *Varroa destructor* a původce moru včelího plodu *Paenibacillus larvae larvae*. Naleznete zde odpovědi na mnohé závažné otázky: Proč voľně žijící včelstva netrpí morem včelího plodu? Proč voľně žijící včelstva přežívají více než 17 let bez léčby fumigací? Proč nemůže být ani silně vyvinutý čistící pud prevencí moru včelího plodu? Součástí prezentace jsou četné nákresy a fotodokumentace. Je přiloženo schéma nové technologie včelárení, respektující uvedené poznatky. Doporučená technologie je již 6 let s velmi dobrými výsledky užívána na včelnici jednoho z autorů. Uvedený článek naleznete na adrese: <http://www.szsv.chrudim.cz/vyzkumna-cinnost>.”

(red.)

Foto: Michal DENSKÝ

Včelárske zbierky v múzeách 2. časť

Etnografické múzeum v Martine

Drevo bolo pre nášho človeka najprístupnejším a zároveň najtvárnejším materiálom na výrobu rozličných predmetov. Ľudová rezba vo forme úľa, napodobňujúceho ľudskú alebo zvieraciu bytosť, nie je nikde v Európe taká rozšírená ako na Slovensku a v Poľsku. Za každým výtvarným prejavom na úľoch stojí jeho tvorca, ktorý mu pomocou nástrojov dával formu a obsah. Svedčí o tom aj dlabák s reliéfnou rezbou hlavy leva (*obr. 6*) zo zamagurskej dediny Lesnica v okr. Stará Ľubovňa. Letáč je vyrezaný v papuli leva. Dutina slúžiaca na hniezdo včelstva je prístupná zhora a bola prikrýta doskou v tvare kruhu.

6. Dlabák s hlavou leva

Človek si nezdobil svoje úle len pre vlastné potešenie, ale motív ozdoby mal okrem estetického aj náboženský, magický a iný význam, lebo úle, včely, med a vosk boli úzko späté s kultom, poverami a náboženstvom. Takto si včelár chcel zabezpečiť prosperitu a množenie včiel, tiež ich ochrániť proti krádeži a zapudíť zlo. Náboženský motív má dlabák zo začiatku 19. stor. z Piešťan (*obr. 7*), ktorý je ozdobený rezbou reliéfu Najsvätejšej Trojice. Vodorovný pozdĺžny letáčový otvor v spodnej časti reliéfu má vytvorenú

7. Dlabák s reliéfom Najsvätejšej Trojice

šikmú plôšku pripomínajúcu letáčovú pätku na ľahšie sadanie včiel prilietajúcich z paše. Prístup do dutiny tohto 82 cm vysokého úľa je spredu cez štvorcový otvor a po prevrátení úľa dole hlavou aj cez odoberateľné dno.

Z klátového úľa sa vyvinul figurálny úľ v podobe človeka alebo zvieratá. Obľúby tvar kláta umožňoval pri zobrazovaní figúry vyrezať odev siahajúci až po päty, vyrezať hlavu aj ruky pri tele. Obľúvalcový plášť kláta ponúkal zručnému ľudovému rezbárovi priestor aj na zvýraznenie detailov postavy. Ide už v podstate o sochu. Naše ľudové sochárstvo je staré vyše tisíc rokov, už vtedy boli v slovanských príbytkoch a chrámoch drevené sochy. Takýmto figurálnym úľom, zobrazujúcim popa (*obr. 10*), je 104 cm vysoký umelecký výtvor z polovice 19. stor. z Dražkoviec, okr. Martin. Malý letáčový otvor je pod zohnutou pravou rukou a malá plôška slúžiaca ako letáčová päťka je na hornej hrane knihy, ktorú pop drží v ľavej ruke. Podobnými figurálnymi úľmi, čo sa týka spôsobu opracovania, zrejme od toho istého rezbára, sú úle z Dražkoviec v podobe postavy ženy (*obr. 8 a 9*). Obidva sú tiež z polovice 19. storočia, pričom 108 cm vysoký úľ č. 8 má hlavu spracovanú samostatne.

9. Úľ v tvare ženy

8. Úľ v tvare obnaženej ženy

10. Úľ v tvare popa

Úle v podobe sôch sú v prvom rade účelovými. Ľudový sochár pri tvorení takéhoto úľa stál pred zložitou úlohou. Kým pri sochách a soškách stojacich vo výklenkoch domov a upevnených na stenách kostolov stačilo výtvarne stvárniť len prednú časť a zadná bývala zvyčajne plochá, pri sochách plniacich funkciu úľov musel pri vyrezávaní z kusa kláta stromu sledovať aj vzhľad postavy z bokov a zozadu. Pritom musel v soche vytvoriť dostatočne veľký priestor – dutinu pre včelstvo. Zhotovil takto trojrozmernú sochu, ktorá neplnila len okrasnú úlohu, ale bola pre včely príbytkom a pre majiteľa chovateľskou pomôckou, čiže výrobným nástrojom.

František BIZUB
Foto: SNM Martin